

מסורת הש"ס

(א) כתובות כו., (ב) נבמדר המשנה מותרים לומר לו., (ג) [לקמן עב.], ד) נבסריות יג.], (ה) [שבת נד.], ו) [פי' רש"י כתובות כו. ד"ה כרכוס ועיקר], ז) [ש"ל מ"ו], ח) [וע"ע תוס' יבמות לו. ד"ה הלכתא].

הנהגות הב"ח

(א) בשמנה אומנין ישראל כ"ל ומינת של נמחק: (ג) גב' רב אשי אמר (לעול אמתא לך) תא"מ וי"צ בתוס' לא גרס ליה וכן משמע בפרש"י שלפנינו: (א) [רש"י ד"ה כרכוס מצויר מורגמנין כרכומין ד"ה כל וכו' והא הכא: (ז) ד"ה לא והפס וכו' ומנהממיהן העישור למלך ישראל זה וכו' ואע"ג דקא יהיב ליה הא עובד כוכבים אין נסך והאי שרלא פרע ליה דמיה: (ה) ד"ה עול וכו' עול תחתי משמע כ"ל ומינת היו נמחק: (ו) ד"ה אכל וכו' מן העוול דכיון דאפשר לטלוני צוזי אי בעי למינח ליה: (ז) ד"ה המוכר וכו' בעובד כוכבים קונה הלכן כשמודד וחינו משיכה וכו' והוא ליה: (ח) ד"ה מדה וכו' לא סמכא דעמיה שיכול להעלות דמיו הרבה הלכן כי נגע וכו' מעות לישראל ואי"ה כל זמן שלא פסק לא סמכא דעתיה דעובד כוכבים ונגמלא מפרש לה: (ט) ד"ה משיכה כו' ישראל מבוי משך: (י) תוס' ד"ה הא לא וכו' ומ"ה שרי רב כי האי וכו' דמשמע דה"ק: (י) בא"ד כפוער חובר מיין נסך: (ז) ד"ה פרדשני וכו' חטוס כו' כך פי' בקועטנס: (ח) ד"ה רב אשי וכו' ופולגתא דרבי יוחנן ורשב"ל היא פי' הויכ: (ז) בא"ד קא"ל רשב"ל פי' שרי דבבורות משמיה דר' אשע"א: (ז) בא"ד להפטר מן הבוררה הס"ד:

מוסף רש"י

כרקום. מזור מתרגמינן כרכוסא (כתובות כו.). פסולות. אסורות לנעליהן, דלשת כהן אסורה בהן

השובר את הפועל

כרקום. ^(א) מתרגמינן מזור [דברים כ'^ו] כרקומין: **כל כהנים**. הנמלאות

בתוכה פסולות לנעליהן דלשת כהן אסורה אף בזונס אצל אשת ישראל לא. הא הכא דשעת מלחמה היא וקמני אסורות דיש פנאי

לנעול: **לנסך אין פנאי**. ד"הר הניסוך לא תקיף להו וטרודין במלחמה:

לנעול ש פנאי. דתקיף להו י"ר"ייהו:

במתני' מוסר לומר לו סן לנו אס

דמיה. דהא לא קנו לה והוא אינו

חייב להן אלא מעות ותניא לעיל

(דף סד.) ישראל שנושה בעובד כוכבים

מנה מוכר עבדות כוכבים והציא לו

יין נסך והציא לו מותר: **גב' לא**

והפס עלי מנס המלך. ארנוגא

שהיו נותנין מתבואותיהן ומנהממיהן

(ו) עישור ישראל זה שחייב לתת למלך

יין מותר לומר לעובד כוכבים הפס

עלי אע"ג דקא יהיב האי עובד

כוכבים יין נסך והאי ישראל הוא

פרעיה דמיה כיון דהוא מצי לסלוקי

לשליחא דמלכא צוזי כי יהיב ליה

עובד כוכבים יין נסך לאו שלוהיה

דישראל הוא: **עול תחתי לעוול**.

היכנס במקומי להפסי את השוטר

כמו זה יעוור בעמי (שמואל א טו.).

ל"א לשון אוצר שמומנה על אוצרות

יין ושמן של מלך לגבות ולאזור: **עול**

תחתי קאמרם. כיון דא"ל עול תחתי

(ס) הו משמע הו במקומי וכל מאי

דיהיב ליה עובד כוכבים הו כאלו

יהביה ישראל דהא במקומו הוא:

הא. דרב יהודה לא דמיא אלא

לסיפא: **אכל אומר לו מלגטי מן**

העוול. ^(ו) דאפשר לסלוקיה צוזי

הלכן למינח ליה חמרא לאו שלוהיה

הוא: **במתני' המוכר יינו לעובד**

כוכבים פסק. עמו מעות עד שלא

מדד דמיו מותרין. מפרש בגמרא

טעמא איכא דמוקי לה משוס משיכה

בעובד כוכבים ^(ז) קנה הלכן כשמודד

היינו משיכה וקנייה עובד כוכבים מיד דהוה ליה לישראל צוזי גצי

דעובד כוכבים בהלואה ויין נסך לא הו עד דנגע ביה: **מדד עד**

שלא פסק דמיו אסורין. דעובד כוכבים לא קנייה במשיכה דכיון דלא

פסק דמיו לא סמכא דעתיה ^(ח) הלכן כי נגע ביה הו יין נסך דישראל.

ואיכא דמוקי לה כשהקדים לו עובד כוכבים מעות לישראל ובגמרא

מפרש לה: **גב' משיכה בעובד כוכבים קונה**. אע"ג דלא יהיב

עובד כוכבים דמי לישראל ^(ט) משך מיניה קנייה וכן ישראל מעובד

כוכבים: **פרדשני**. דורון: **ולא הדרי צהו**. השולחין אלמא במשיכה

קניניה המקבלין. ל"א מתשוצת הגאונים פרדשני מי שיש לו כור

חיטין למכור פוסק דמים ללוקח והולך לצימו ומשגר לו קב חיטין

לראות כמה הן יפות ואס מעכב הלוקח אותו קב אללו מתקיים

המקח כמא אינו חפץ בהן מחזירו: **רב אשי אמר אינה קונה**. אלא

במתן מעות קנו: **דרמוס רוחא**. גסות: **סנויפא**. מוכרי יין:

מדמשכה

יוחנן לגבי רשב"ל ופולגתא ^(ז) היא דר' יוחנן פרק הוהב (ב"מ מז.) ר' יוחנן סבר מעות קונות דבר תורה וא"כ לדידיה דרשין לעמיתך בכסף ולעובד כוכבים במשיכה ורשב"ל סבר משיכה מפורשת מן התורה בישראל וא"כ דרשין לעמיתך במשיכה ולעובד כוכבים בכסף והכי מוכח בצבורות והלכן משיכה בעובד כוכבים קונה כר' יוחנן ואע"ג דרבא קאמר התם פ' הוהב קרא ומתניתין מסייע לרשב"ל לא משוס דס"ל לרבא כרשב"ל אכל מ"מ לא קשיא לר' יוחנן דרבי יוחנן דחי להו שפיר כדפי' התם ותדע דהכי הוה כדפי' דלא משוס דרבא סבר כרשב"ל קאמר הכי שהרי רבא גופיה פסיק פרק החולץ (יבמות לו. ושם) כרשב"ל לגבי ר' יוחנן בתלת וחשיב להו התם אכל בעלמא בכל המקומות הלכה כר' יוחנן ואס היה סובר רבא כרשב"ל בההיא דמשיכה מפורשת מן התורה א"כ ה"ל למיחשביה התם וליכא למימר דלא חש למיחשביה משוס דמתניתין מסייע ליה לרשב"ל דהא בזהי תלת דקחשיב התם איכא דתניא כוותיה דרשב"ל ואפ"ה קחשיב לה התם אלא ודאי סבר כר' יוחנן בההיא דמעות קונות בישראל א"כ לעובד כוכבים במשיכה כדפי' א"כ המקנה בהמה לעובד כוכבים כדי לפוטרה מן הצכורה לריך שימשכנה העובד כוכבים ובכך סגי בלא כסף מהיו רש"י פי' דמשיכה אינה קונה בעובד כוכבים אלא כסף דאין הלכה כר' יוחנן אלא כרשב"ל משוס דרבא ס"ל כוותיה פ' הוהב מדקאמר קרא ומתניתין מסייע ליה לרשב"ל וכי תימא א"כ אמאי לא חשיב לה בהחולץ בזהי הנהו תלת ז"ל משוס דההיא דהוהב משיכה קונה קא"ל רשב"ל פ' שני ^(ז) בשמיה דר' אשע"א ובפ' החולץ אינו זוכר אלא הנהו דקאמר רשב"ל משמיה דנפשיה דה"ג לא קא חשיב מילתא דישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף דפ' השוחט (חולין דף כט.) משוס דמשמיה דלוי סבא אמרה רבי שמעון בן לקיש ^(ח) והרואה לחוש לדברי רש"י ור"ת המקנה בהמה לעובד כוכבים לפוטרה מן הצכורה לריך שיתן העובד כוכבים כסף וגם משיכת העובד כוכבים בסימטא או לרשותו של עובד כוכבים שהוא שלו ואס אין לו רשות לעובד כוכבים מקנה לו הישראל חדר בצימו והעובד כוכבים ינעול ויפתח דבהכי קני ליה לרשות כדאמר בגיטין פ' הזורק (דף לו.) ותיחוד ותפתח ואח"כ ימשוך העובד כוכבים בהמה לאותו חדר ובצבורות פ"ק (דף ג.) פליגי אמוראי מה לריך שיקנה העובד כוכבים מן הבהמה איכא מ"ד ש לריך שיקנה דבר שעושה אותה ויכירה כגון הריאה והראש מן הבהמה או מן העובד כשהיא מעוברת אמנס א"כ שיתן העובד כוכבים מעות שוה הראש והריאה אלא סגי שיקנס בפרוטה ואע"פ ששוה יותר כפלים אפ"ה אין לחוש משוס ביעול מקח שאנן סהדי שהישראל גמר ואקני לעובד כוכבים כדי להפטר מן ^(ז) הבהמה: **שקרי"ן** וזוי מינייהו והדר ביי"ו א"הו בו' ואי ס"ד משיכה בעובד כוכבים קונה מדמשכה עובד כוכבים קנייה בו' **לא צריבא דבי"ר** ורמי ל"מנא דעובד כוכבים. פירוש אכל לעולם משיכה בעובד כוכבים קונה כדפי' והקשה ר"ת כיון דמשיכה בעובד כוכבים קונה אס כן מעות אינס קונות ואס כן מה היה מועיל המעות שהיו נותנים ממחלה מ"מ הו יין נסך ברכותו של ישראל מיד שנגע בו ועדיין אינו של עובד כוכבים עד שימשכנו כיון דמשיכה קונה ולא מעות ומיד שנגע בו העובד כוכבים נעשה יין נסך ברשות ישראל

השובר את הפועל פרק חמישי עבודה זרה עא.

ורמיננהי עיר שבבשורה ברקום. וא"ת דלמא ההיא מיירי לאחר

גמר המלחמה דלו יש להס פנאי וי"ל דמשמע בכל

עיני אפי' קודם גמר המלחמה: **הא לא דמיא אלא לסיפא אבל**

אומר מלגטי מן העוצר. פי' רש"י משוס רצינו יחאל דכי א"ל הכי

מותר משוס דמצי לסלוקי צוזי מן

העוצר וא"כ כי נמי יהיב העובד

כוכבים יין לעוצר לאו שליחות דישראל

קא עביד ומשו"ה שרי ^(י) כי האי

גווגא אכל כי א"ל עול תחתי משמע

הלשון היה תחתי במקומי וכל מה

דיהיב כאילו יהיב ישראל דמי דהא

במקומו הוא כפ"ה ול"ג דא"כ פשיטא

דמלגטי מן העוצר דשרי כיון דמיירי

דיכול לסלקו לכן ג"ל שהישראל חייב

למלך יין ^(י) (נסך) מ"מ שרי כי א"ל

מלגטי מן העוצר משוס דמשמע

ה"ק ליה סלק אותו צמה שסוכל

אכל אינו מנווה לו לפרוע יין נסך

ולכן שרי אפי' לא מצי לסלוקי צוזי

אלא ביין נסך ואפילו הקדים לו

דינר ואמר לעיל (דף סג.) דלסיר

גצי פועלים הכל שרי דהתם היינו

טעמא משוס דהוא מקדים לו הדינר

בשיל שיתן מיין נסך לפועלים אכל

הכא קא"ל שיקלקנו במעות אס יכול

הלכן לא חשיב כפוער ^(ב) יין מיין

נסך אכל כי א"ל עול תחתי הו כמו

שא"ל פרע למלך תחתי כמו שאני

חייב לו יין וגמלא פורע חובו מיין

נסך ואפילו לא הקדים דינר אסור

מטעם דפירשתי: **אמר אמימר**

משיכה בעובד כוכבים קונה תדע

דהני פרבאי משדרי פירשני אהדרי

וא"ה הדרי בהו. אומר ר"י דאין זה

עיקר הטעם אלא משוס דאמימר

סביר כר' יוחנן דאמר מעות קונות

ודריש לעמיתך בכסף לעובד כוכבים

במשיכה כדאמר בצבורות (דף יג. ושם)

ומה שמציא רביה מפרדשני דפרסאי אין זה כ"א אמתלא בעלמא

שמנהג אבותיהם מן הפרסיים שאינס חוזרים אחר המשיכה ש"מ

שכן הדין: **פרדשני** דורונות וא"ה הדרי בהו. אלמא קנינו

במשיכה ל"א מתשוצת הגאונים מי שיש לו כור חטים כו' ^(ב) פי' בקונט'

זה עיקר דלישנא קמא קני במתנה הוא והוא בא לומר דמשיכה קונה

במקח וממכר ואורי' דאפי' למ"ד אינה קונה כרב אשי בסמוך ה"מ

כגון דאיכא כספא אכל במציאה ומתנה דליכא כספא כ"ע מודו דקני

במשיכה או בהגזה: **רב אשי אמר משיכה בעובד כוכבים אינה**

קונה. לא לדיחויא בעלמא קאמר רב אשי הכי אלא לפי האמת

דממוכח במסכת צכורות פרק ב' (סז.) דקאמר רב אשי מדרישא

משיכה אינה קונה סיפא נמי משיכה אינה קונה אלמא הכי ס"ל לרב

אשי הלכן ל"ג במילתא דרב אשי לעולם אימא לך פ"ת דאע"ג דרב

אשי בתרא הוה לית הלכתא כוותיה בזהי אלא קי"ל כדאמימר דאמר

משיכה בעובד כוכבים קונה דס"ל כר' יוחנן כדפירשית והלכה כרבי

יוחנן סבר מעות קונות דבר תורה וא"כ לדידיה דרשין לעמיתך בכסף

בצבורות והלכן משיכה בעובד כוכבים קונה כר' יוחנן ואע"ג דרבא קאמר התם פ' הוהב קרא ומתניתין מסייע לרשב"ל לא משוס דס"ל לרבא כרשב"ל אכל מ"מ לא קשיא לר' יוחנן דרבי יוחנן דחי להו שפיר כדפי' התם ותדע דהכי הוה כדפי' דלא משוס דרבא סבר כרשב"ל קאמר הכי שהרי רבא גופיה פסיק פרק החולץ (יבמות לו. ושם) כרשב"ל לגבי ר' יוחנן בתלת וחשיב להו התם אכל בעלמא בכל המקומות הלכה כר' יוחנן ואס היה סובר רבא כרשב"ל בההיא דמשיכה מפורשת מן התורה א"כ ה"ל למיחשביה התם וליכא למימר דלא חש למיחשביה משוס דמתניתין מסייע ליה לרשב"ל דהא בזהי תלת דקחשיב התם איכא דתניא כוותיה דרשב"ל ואפ"ה קחשיב לה התם אלא ודאי סבר כר' יוחנן בההיא דמעות קונות בישראל א"כ לעובד כוכבים במשיכה כדפי' א"כ המקנה בהמה לעובד כוכבים כדי לפוטרה מן הצכורה לריך שימשכנה העובד כוכבים ובכך סגי בלא כסף מהיו רש"י פי' דמשיכה אינה קונה בעובד כוכבים אלא כסף דאין הלכה כר' יוחנן אלא כרשב"ל משוס דרבא ס"ל כוותיה פ' הוהב מדקאמר קרא ומתניתין מסייע ליה לרשב"ל וכי תימא א"כ אמאי לא חשיב לה בהחולץ בזהי הנהו תלת ז"ל משוס דההיא דהוהב משיכה קונה קא"ל רשב"ל פ' שני ^(ז) בשמיה דר' אשע"א ובפ' החולץ אינו זוכר אלא הנהו דקאמר רשב"ל משמיה דנפשיה דה"ג לא קא חשיב מילתא דישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף דפ' השוחט (חולין דף כט.) משוס דמשמיה דלוי סבא אמרה רבי שמעון בן לקיש ^(ח) והרואה לחוש לדברי רש"י ור"ת המקנה בהמה לעובד כוכבים לפוטרה מן הצכורה לריך שיתן העובד כוכבים כסף וגם משיכת העובד כוכבים בסימטא או לרשותו של עובד כוכבים שהוא שלו ואס אין לו רשות לעובד כוכבים מקנה לו הישראל חדר בצימו והעובד כוכבים ינעול ויפתח דבהכי קני ליה לרשות כדאמר בגיטין פ' הזורק (דף לו.) ותיחוד ותפתח ואח"כ ימשוך העובד כוכבים בהמה לאותו חדר ובצבורות פ"ק (דף ג.) פליגי אמוראי מה לריך שיקנה העובד כוכבים מן הבהמה איכא מ"ד ש לריך שיקנה דבר שעושה אותה ויכירה כגון הריאה והראש מן הבהמה או מן העובד כשהיא מעוברת אמנס א"כ שיתן העובד כוכבים מעות שוה הראש והריאה אלא סגי שיקנס בפרוטה ואע"פ ששוה יותר כפלים אפ"ה אין לחוש משוס ביעול מקח שאנן סהדי שהישראל גמר ואקני לעובד כוכבים כדי להפטר מן ^(ז) הבהמה: **שקרי"ן** וזוי מינייהו והדר ביי"ו א"הו בו' ואי ס"ד משיכה בעובד כוכבים קונה מדמשכה עובד כוכבים קנייה בו' **לא צריבא דבי"ר** ורמי ל"מנא דעובד כוכבים. פירוש אכל לעולם משיכה בעובד כוכבים קונה כדפי' והקשה ר"ת כיון דמשיכה בעובד כוכבים קונה אס כן מעות אינס קונות ואס כן מה היה מועיל המעות שהיו נותנים ממחלה מ"מ הו יין נסך ברכותו של ישראל מיד שנגע בו ועדיין אינו של עובד כוכבים עד שימשכנו כיון דמשיכה קונה ולא מעות ומיד שנגע בו העובד כוכבים נעשה יין נסך ברשות ישראל

עין משפט
גזר מצוה

צו א מיי' פי"ח מהל' אסורי ביאה הלכה כו

סמג לאוין קבה טוש"ע אה"ע סי' ז סעי' י:

צו ב מיי' פי"ג מהל' מאכלות אסורות

הלכה כ סמג לאוין קמח טוש"ע י"ד סי' קלב סעיף ג:

צו ג מיי' שם הלכ' כו ועיין בהשגות ובספק

משנה סמג שם טוש"ע שם סעיף ה:

ק ד ה מיי' שם טוש"ע שם סעיף ו:

קא ו מיי' שם הלכ' כו טוש"ע שם סעיף ב:

קב ז מיי' פי"א מהל' זכיה הלכה יד סמג

עשין פב טוש"ע ח"מ סי' קלב סעיף ז בהג"ה: